

Predavanje o svemirskoj prašini

Autor Mislav Balokovic
Āetvrtak, 07 SijeĀanj 2010
Zadnja Promjena Petak, 08 SijeĀanj 2010

U srijedu 20.1.2010. na ZagrebaĀkoj zvjezdarnici u Opatiekoj 22 na Gornjem gradu odrĀat æe se znanstveno-popularno predavanje pod nazivom "Svemirska prašina -- kratak izlet u svijet infracrvene astronomije". O tome zašto je zanimljiva i kako se istraĀuje prašina od koje smo svi nastali priĀat æe bivši student fizike na Prirodoslovno-matematiĀkom fakultetu, a danas znanstveni novak na Odjelu za fiziku SveuĀilišta u Rijeci, dipl. ing. Tomislav Jurkicæ.

Razvoj velikih infracrvenih teleskopa i detektora u posljednjih desetak godina omoguĀio je astronomima uvid u do tada neotkrivene tajne svemirske prašine, te zapanjujuĀa otkriĀa cijelog niza novih fenomena, posebno oko mladih zvijezda. Nova istraĀivanja ukazala su na izvanredan znaĀaj prašine u astronomiji, posebno u raĀanju i evoluciji zvijezda, ali i u galaktiekoj astronomiji. Prašina je postala neizostavan element prilikom istraĀivanja ranih i vrlo kasnih faza zvjezdane evolucije.

Veliki broj razliĀitih spojeva, molekula, pravilnih i nepravilnih struktura zaintrigirali su astronome, a posebno mjesto pripada cijelom nizu ugljikovodika koji predstavljaju bazu ŀivota na Zemlji. Danas je poznato da oko mladih zvijezda nastaju prašinski diskovi i ovojnice koji dovode do nastanka protoplanetarnih diskova u kojima se raĀaju planeti. Stoga je istraĀivanje takvih diskova, posebno njihovog razvoja, jedno od kljuĀenih pitanja moderne astronomije.

Intenzivni razvoj infracrvene interferometrije omoguĀio je promatranje vrlo sitnih detalja prašinskih diskova i ovojnica, na skalama dovoljno malim za razvoj planeta poput Zemlje. U posljednjim fazama razvoja zvijezda, neposredno prije smrti, hladnije zvijezde postaju izrazito aktivne u izbacivanju molekula i atoma koji se kondenziraju u prašinstu ovojnicu. O svemu ovome, pa i višeg, reĀi æe nam dipl.inĀ. Tomislav Jurkicæ s Odjela za fiziku SveuĀilišta u Rijeci.

Predavanje æe se odrĀati na ZagrebaĀkoj zvjezdarnici (Opatieka 22) u srijedu 20.1.2010. s poĀetkom u 20 sati. Ulaz je slobodan.

(Preneseno sa stranica ZagrebaĀke zvjezdarnice.)